CURRICULUM VITAE Dr.Václava Příhody

Narodil se 7.září 1889 jako syn řídícího učitele Čeňka Příhody a industirální učitelky Marie, jejímž byl desátým dítětem. Osm let gymnasia studoval v Kolíně, na Smíchově a v Praze /v Křemencově ulici/, kde maturoval roku 1909. Teprve od kvinty studoval s vyznamenáním, v oktávě měl jen jednu známku 2.stupně z matematiky, jinak vesměs velmi dobré. Vojenskou službu jako "jednoroční dobrovolník" konal v Salcburku a v Hallu v Tyrolích kde studoval na Einjährig-Freiwilligenschule. Na universitě Karlově studoval sedm semestrů a na Kaiser Wilhelm Mniversität ve Strasburku germanistiku a romanistiku na filosofické fakultě. V prosinci 1914 dosáhl diplomu pro vyučování na středních školách ze všech tří předmětů /z němčiny, z franštiny a z češtiny /jako jazyka vyučovacího/ s prospěchem prvního stupně /velmi dobrým/. Po mnoho let vyučoval na gymnasiích a na reálkách v Praze a krátkou dobu v České Třebové a na Kladně/. Oženil se v únoru 1918 s Julií Kadrmanovou, dcerou továrníka v Ústí nad Orlicí, jež zemřela po čtyřech letech /v lednu 1922/ na leukemii. Po druhé se oženil s Melissou Clark, bakalářkou Stanfordské university, dekorativní malířkou, 28.srpna 1924 v Chicagu. V létě 1922 odejel do Chicaga, kde po dva roky /do července 1924/ působil na Harrison High School a studoval na Extension Courses University of Chicago, kde dosáhl 8 creditů. V létě 1923 získal 3 credity na University of Wisconsin v Madisonu. Rok 1924 /od září/ do konce června 1925 ztrávil jako profesor reálky na Kladně. Po habilitační proceduře ~~xxx~~ dosáhl veniam docendi pro experimentální pedagogiku jako soukromý docent University Karlovy. V letním semestru 1925 již přednášel na téže universitě. Celý školní rok 1925-26 ztrávil opět v U.S.A., kde v zimním semestru pracoval jako host na University of Chicago pod vedením ředitele School of Education profesora Ch.H.Judda. Byl večerním redaktorem deníku Spravedlnost /sociálně demokratického/. V letním semestru 1926 pracoval na Columbijské universitě u profesorů J.Dewey, E.L.Thorndika a sociologa Giddingse; v semináři referoval o své výzkumu rasových rozdílů v inteligenci. Téhož roku absolvoval dvouměsíční kurs na Institut J.-J.Rousseau na universitě Ženevské.

Po zakončení všech těch studií přednášel Dr.Příhoda až do uzavření Karlovy university 17.listopadu 1939 na fakultách filosofické a přírodovědecké University Karlovy jako docent, na Škole vysokých studií pedagogických, na pražské pedagogické akademii /od roku 1930/ a na pedagogické fakultě, jež byla po protestu filosofické fakulty přejmenována na "dvouletou soukromou pedagogickou akademii/ pak jako profesor. Řádným profesorem byl jmenován od 1.října 1945. Od června do počátku října vedl sektor A /školský/ v ministerstvu školství. Roku 1951 zrušil svůj pedagogický seminář a přešel na katedru psychologie University Karlovy, kde působil až do 1.února 1960, kdy odešel do výslužby.

Venia docendi Dr.Příhody byla rozšířena roku 1929 na celý obor pedagogiky, ale nepřednášel nikdy dějiny pedagogiky a "obecnou" pedagogiku. Zabýval se otázkami pedagogické psychologie, psychologie dítěte a postpubescenta, přednášel o nových směrech psychologických /přes odpor profesora psychologie F.Serackého, že tím překročil rozsah veniae/, o specifickém rázu hlavních národních filosofií v pedagogice /anglické, zmerické, francouzské, německé, ruské - a také české/, o problémech organizace školství všech druhů od mateřského po jednotnou universitu /spojující humanitní i technické vědy/, konal přednášky o experimentální pedagogice a o xtatistice, ale zvlášte i o obecné i speciální didaktice. Po roce 1950 věnoval své přednášky výhradně otázkám mentálního vývoje /jmenovitě psychologie zvířat a ontogenetice lidské psychiky od dětství až do stáří/. Přednášky mu umožnovaly formulaci syntetických spisů, jak je zřejmo z jeho bibliografie. Mnoho času si vyžádala publikace populárně vědecká, vynucená funkcí vedoucího činitele školské reformy v Československé republice. Tím se stalo, že se jeho literární činnost rozrostla na čtyři sta publikací. V rukopise zůstala část chystaného spisu o psychologie čtení, obsahující vylíčení vývoje písma, úvodní partie pedagogické psychologie a několik jiných prací.

Roku 1927 byl vyzván učitelskou organizací, aby převzal předsednictví Reformní komise při Škole vysokých studií pedagogických. Tato komise stanula v čele školské reformy v československu. Založila první pokusné školy v Praze /v dělnických čtvrtích/, k nimž se postupně připojilo téměř třicet škol v republice, jmenovitě školy ve Zlíně, v Humpolci, v Trnavě a v Brně. Staly se šiřitelkami úsilí o budování školy jednotné /v níž nižší školy a střední byly sjednoceny a vytvořeno "atheneum", dávající školení vyšších gymnasií a reálek/, školy pracovní /na základě individuální práce žáků na základě "pracovních archů", obsahujících návod k samostatné práci/ a školy společenské /žákovské samosprávy, klubů, týdenního žákovského shromáždění řízeného žáky, školní hymny, školního praporu, školního hesla a jiných symbolů samostatného školního kolektivu/. Tyto myšlenky byly v republice nové. V pokusných školách byly také vyzkoušeny nové učební metody ve všech předmětech. Roku 1929 ministr školství a osvěty Dr.Ivan Dérer jmenoval Dr. Příhodu předsedou Reformní komise pro školy národní, která připravila zejména nové školní programy a přispěla k sjednocení osnov pro školy měšťanské a střední. Utvořil se kádr učitelstva pokusných škol /asi 300 osob/, který pořádal každoročně několikadenní kongres, v němž se prodiskutovaly zkušenosti s prováděním nových tendencí.

Mohutný proud školské reformy narazil ovšem na překážky v počátečním stadiu u rodičů a ovšem u konservativních politiků, ale i v ministerstvu vedeném pokrokovým ministrem, neboť mnohé zákroky odporovaly zákonům a předpisům, takže se hledaly formy, které by umožnily plné provádění myšlenek a nebrzdily iniciativu. Škola II.stupně jednotná byla interně nazvána "komenium", ale úředně "diferencovaná škola měšťanská", aby byl uveden jeden nepříjemný detail.

Dr.Příhodovi se podařilo založit soukromou jednotnou školu III.stupně Atheneum, jíž se dostalo po čtyřech letech práva veřejnosti, takže maturitní zkoušky byly konány na ústavě. Tím byl umožněn žákům měšťanských škol /nadaným/ přípravný kurs pro vysoké školy. Příhoda požadoval zásadně, aby učitelé všech stupňů /i školy mateřské/ měli universitní vzdělání. Podařilo se mu za podpory učitelské organizace založit v Praze čtyřletou pedagogickou fakultu, jejíž posluchači musili studovat zároveň některý předmět na některé vysoké škole. Universita Karlova prohlásila tento útvar za nezákonný, takže ministerstvo školství přezvalo tuto vysokou školu na "pedagogickou akademii". Poněvadž ministr školství založil pod vlivem této pedagogické fakulty jednoleté pedagogické akademie /pro absolventy gymnasií a reálek/, byl připojen fakultě pro úřad název "dvojletá". Niterně zůstala škola čtyřletou pedagogickou fakultou, jejíž posluchači vydávali také vlastní časopis "Ped-fak".

Takto byly v Československu realizovány Příhodovy návrhy na realizaci nové školské organizace ve třech stupních: škola obecná, komenium a atheneum, které s jinými názvy zobecnil zákon o jednotné škole roku 1948. Také přes odpor profesora Chlupa byly zřízeny na universitách téhož roku pedagogické fakulty.

Rozsáhlou práci ve vědecké didaktice konal Dr.Příhoda se spolupracovníky. Výzkumnou činnost zaměřil hlavně na "trivium"/čtení,psaní,počty/. Uveřejnil výsledky experimentace s percepcí při čtení. Na tom základě zavedl globální metodu čtení, započínající vyučování čtení celou větou. Se spolupracovníky Franou Musilem a Vilmou Musilovou vydal pro tuto metodu čítanky První kniha, Druhá kniha, Třetí kniha. Stylizaci První knihy předcházel výzkum dětského slovníku dětí šestiletých a zjištění frekvence slov ve všech dotavadních českých slabikářích. První kniha pak obsahovala jen 700 slov s bedlivým přihlédnutím k jejich frekvenci v českém jazyce, již Příhoda zjišťoval za spolupráce učitelů zejména na okrese brandýsském. Tomuto předmětu, reformě vyučování čtení, věnoval několik spisů, z nichž "Globální

metoda" byla přeložena do němčiny. Druhý zájem byl o počáteční vyučová ní psaní. Příhoda experimentoval s povahou psacích pohybů a provedl výzkum tisíce ukázek dětského písma, získkav pro analytický i globální je jich posudek 40 expertů, učitelů a grafologů. Na tom základě připravil vlastní test, Stupnici pro posuzování písma, jež vyšla ve dvou vydáních. Zprávu o této experimentaci podal ve spise "Výzkum dětského písma" /240 stran, 1941/. Odstranil psaní v linkách a zavedl od počátku celostní psaní bez předchozích návyků a bez izolace jednotlivých písmen. I tu žádal, aby produkt měl nějaký význam. Příhoda zasáhl ve svých přednáškách do pravopisného vyučování. Jeho spolupracovník Václav Medonos zavedl pak psaní fonetické /s odstraněním y/, jímž byl tištěn i jeden časopis. Příhoda objasnil po studiu vývoje písma a pravopisu tyto otázky teprve 1967 v pojednání "Psychologie čtení vzhledem k pravopisné struktuře", které nebylo dlouho uveřejňováno.

Problém zkoušky zaměstnával Příhodu od počátku vědecké kariéry pedagogické. Výsledky své experimentace publikoval 1924 ve spise "Psychologie a hygiena zkoušky". Obšírný spis o konstrukci pedagogických testů vyšel roku 1930 s názvem Teorie školského měření. Druhý díl této "pedotechniky" Praxe školského měření vydal se spolupracovníky 1936 /332 stran/, jehož první část vyšla německy. Příhodův Test obecné inteligence povahy verbální vyšel v šesti vydáních. Otázka testových zkoušek didaktických i inteligenčních byla prudce zamítána, z teoretiků zejména Otakarem Chlupem, ale vědecká odůvodněnost tohoto přesnějšího zjištění žákových znalostí byla prokázána.

Reformě početního vyučování vydal Příhoda se spolupracovníky několik spisů, zejména Počty na škole prvního stupně / 1932, stran 188/ a Studie o základních početních spojích na základě rozsáhlé experimentace /1932, stran 136/. Na pokusných školách byly provedeny některé jeho náměty i v ostatních předmětech, zejména i ve výtvarné výchově a v hudbě.

Celkový spis o školské organizaci vydal Dr.Příhoda s názvem Racionalizace školství, který vyšel ve dvou vydáních 1930. Byl vydán v roce 1935 německy a španělsky /ve Vídni a v Madridě/. Ideologie nové didaktiky byla přeložena do slovinštiny a do srbštiny. Příhoda byl stále ve styku se světem: pobyl sedmkrát v U.S.A., několikrát v Italii, ve Francii, v Anglii, mnohokrát v Německu, v Polsku, v Bulharsku, v Rumunsku, třikrát v Istambulu a v Řecku, navštívil Španělsko, skandinavské země, Čínu a Indii, Tunis a Alžír, Egypt a Libanon i jiné země. Literární styk mu umožnila znalost čtecí všech jazyků slovanských, španělštiny, rumunštiny a holandštiny, jakož i aktivní znalost angličtiny, němčiny, francouzštiny a ruštiny. Tato schopnost mu umožnila širokou vědeckou informaci.

Profesor Příhoda byl s prof.Kádnerem redaktorem Pedagogických rozhledů, s L.Zorettim časopisu Education et Culture /v Paříži/, a jeden čas mezi redaktory Educational Abstracts. Byl čestným členem belgické Centre national d Education a je čestným předsedou Čsl.psychologické společnosti. Byl až do zrušení vědeckých společností do roku 1953 členem Československé akademie věd a umění, Královské české společnosti nauk a CslRady badatelské, v níž byl sekretářem pro vědy filosofické a historické. Roku 1966 obdržel medaili J.A.Komenského a roku 1968 Řád republiky. Roku 1939 vyšel sborník Karla Condla a Stanislava Vrány Václav Příhoda. Život a dílo českého pedagoga, Praha /Unie/, 299 stran., kde je bibliografie jeho na str.277-289. Roku 1966 vydala St.pedagogická knihovna Komenského soupis Karla Metyše "Prof.Václav Příhoda, Bibliografie prací /1939-1966/, 12 stran.